

LAPSEN ÄÄNI

Kohtaamisen voima ja merkitys vammaisen
lapsen arjessa

4.3.2019

Kirkkonummi

Tanja Laatikainen (Tukiliitto), Sanna Tuisku-Lehto (Kehitysvammaliitto), Anu Lönnqvist (Vamlas)

AIKATAULU

Klo 14.00	Osallisuus
Klo 14.20	Moi, kohtaa mut
Klo 14.35	Kuvat ja kokemuksellisuus
Klo 14.55	LOVIT
Klo 15.00	Palvelut
Klo 15.15	Keskustelua
Klo 15.30	Kiitos!

MITÄ OSALLISUUS ON?

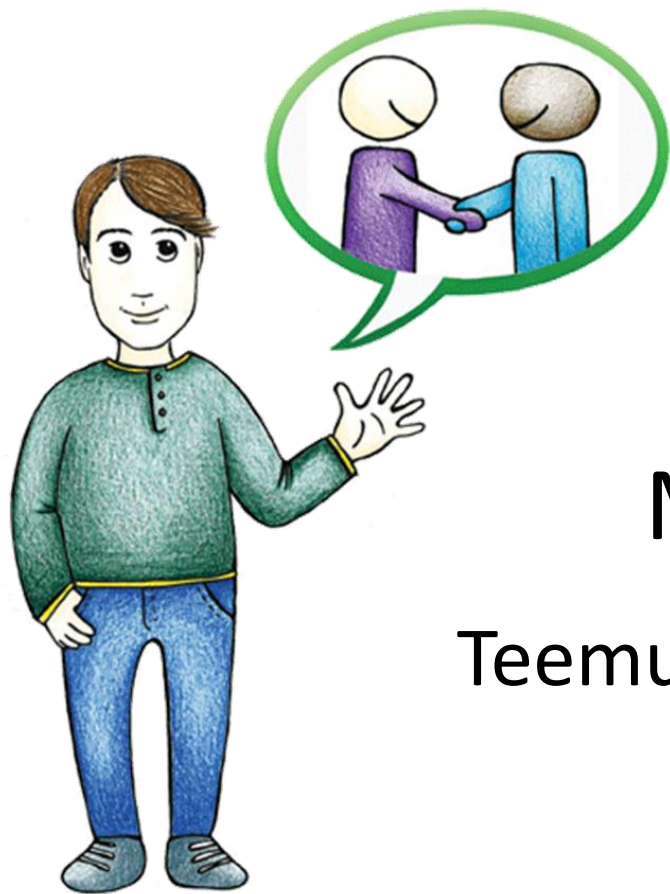
OIKEUS OSALLISUUTEEN

YK:n lasten oikeuksien sopimus

- Syrjimättömyys
- Lapsen edun huomioiminen
- Oikeus elämään ja kehittymiseen
- Lasten näkemysten kunnioittaminen

YK:n Yleissopimus vammaisten
henkilöiden oikeuksista täydentävä
ihmisoikeussopimus

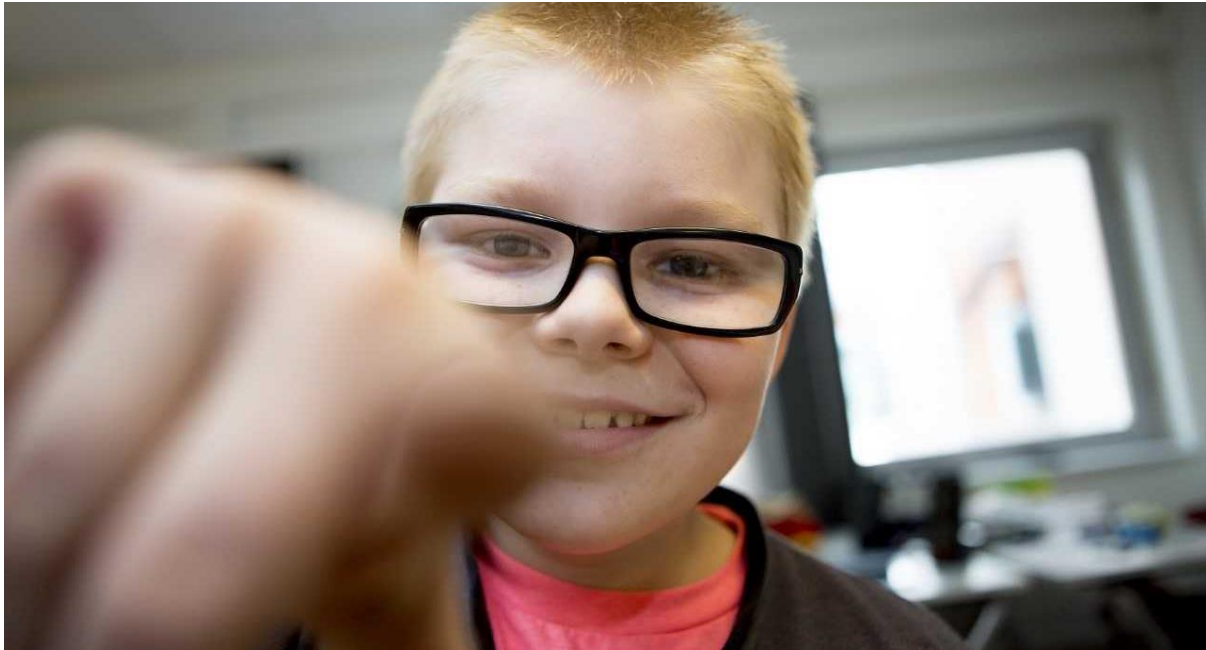
Moi!

Teemu 16 vuotta

TEHTÄVÄ

- Millaisia hyviä kohtaamisia sinulla on ollut asiakkaana?
- Miten se vaikutti sinuun?

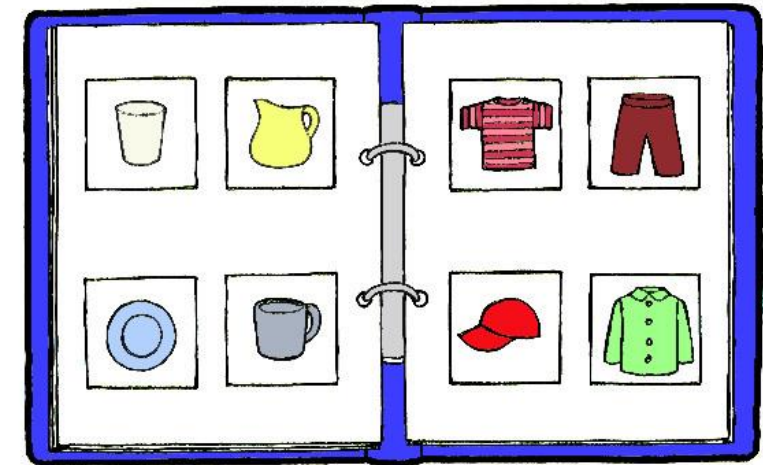
Kokemuksellisuuden tukeminen

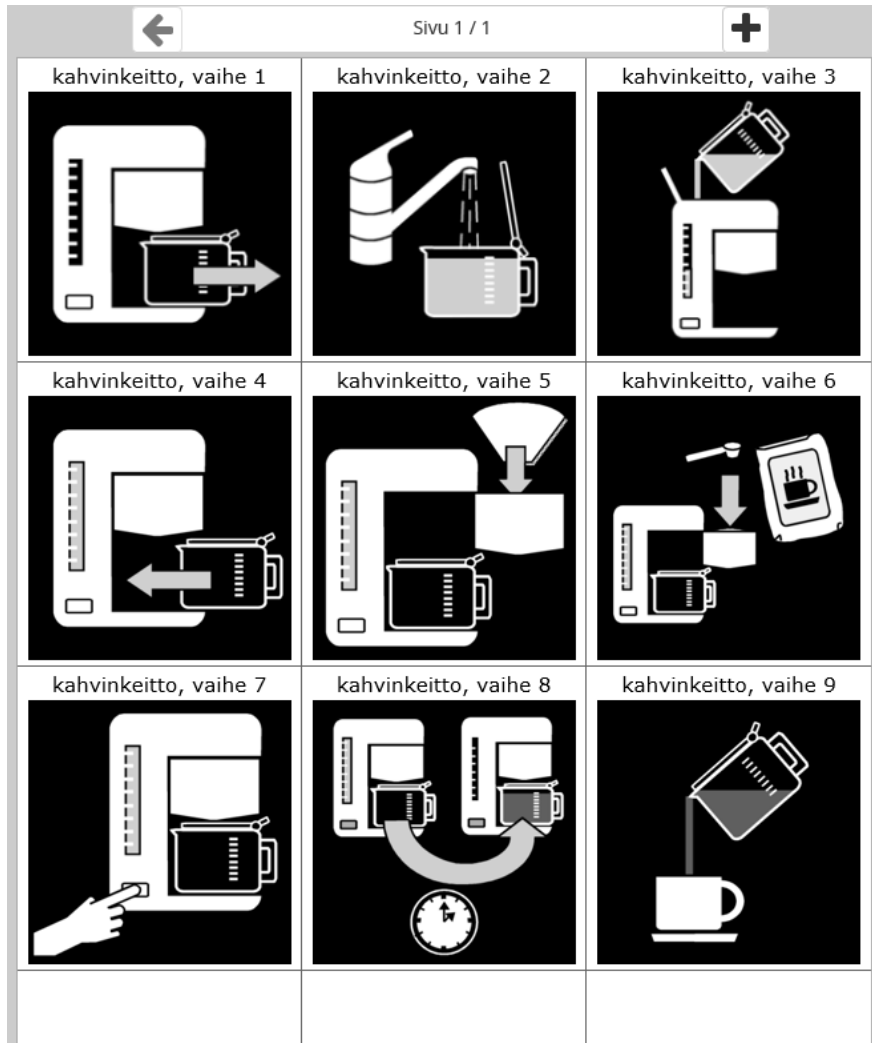
- Kysy lapsen lähi-ihmiseltä
- Tarjoa vaihtoehtoja
- Mallinna kommunikointikeinoja
- Valmistele tekeminen mahdolliseksi
- Luo ympäristö eri aistein havaittavaksi
- Tue lasten välistä leikkiä ja ystävyssuhteita
- Anna mahdollisuus onnistua ja iloita
- Anna mahdollisuus epäonnistua ja pettyä
- Huomioi lapsen kaikki aloitteet ja mielenkiinnon kohteet

Kuvat työvälineenä

- Kuvitettu ajanvarauskirje
- Kuvitettu tarina tapaamisesta
- Kuvitetut leikit ja pelit
- Kuvitetut taulustot lapseen liittyvistä asioista
- Vanhempia voi ohjata keräämään tietoa lapsesta (Metku-muistio, valokuvat ja videot)

Kuvakommunikointi kohtaamisen ja kuulemisen tukena

- Kuvat hidastavat ja monipuolistavat puhetta
- Tieto on lapselle ymmärrettävässä muodossa
- Kuvat laajentavat lapsen ajattelua
- Kuvat auttavat muistamaan
- Kuvat keventävät tunnelmaa
- Kuvien avulla voi luoda yhteyttä ja avata keskustelua lapsen näkökulmasta
- Kuvat jäävät näkyviin, joten niihin voi aina helposti palata

LOVIT[®]

Muistuttaa osaavan
kumppanuuden
elementeistä:

Läsnäolo,
odottaminen,
vastaaminen,
ilmaisun
mukauttaminen ja
tarkistaminen.

Kieli osallisuuden tukena

”Joskus viranomainen käyttää huomaamattaan vaikeaa kapulakieltä. Se johtuu siitä, että niin monet tekstit ovat täynnä vaikeita käsitteitä. Teksteistä vaikeat käsitteet siirtyvät huomaamatta puheeseen.

Esimerkiksi:

- Älä puhu alaikäisen asiakkaan kuulemisesta, vaan kysy suoraan nuorelta: Mitä mieltä sä olet?*
- Puhu siitä, mitä nuori osaa tehdä itse, älä siitä, mitä hän tekee omaehtoisesti.”*

Leealaura Leskelä, Selkokeskus, Kehitysvammaliitto

Lapsen osallisuutta tukevat palvelut

- Kuntoutus
- Kommunikaatio-ohjaus ja -opetus
- Kommunikoinnin apuvälineet
- Puhevammaisten tulkkauspalvelu
- Henkilökohtainen apu
- Kuljetuspalvelut
- Harrastukset
- Sopeutumisvalmennus: tietoa ja vertaistukea

?

TEHTÄVÄ

Kuinka voit palvelujen suunnittelussa ja erilaisissa yhteistyöpalaverissa nostaa lapsen mielipiteen esille?

Kohtaa mut

- Ennakoi
- Anna aikaa
- Hae yhteyttä lapseen
 - Kosketuksella
 - Katseella
 - Piirtämällä
 - Valokuvilla ja videoilla
 - Esineillä, leluilla, peleillä
- Ole kiinnostunut lapsen mielenkiinnon kohteista
- Kysy neuvoa lapsen mukana tulleelta lähi-ihmiseltä kuinka voit saada lapseen kontaktin, miten hän ilmaisee itseään

Se mitä
on takanamme tai
edessämme, on pientä
verrattuna siihen, mitä on
sisällämme.

— *Ralph Waldo Emerson*

KIITOS!

www.minuakuullaan.fi

Lähteet & lisätietoja

- **Minua kuullaan –hanke**
www.minuakuullaan.fi
- **HYP**
<http://papunet.net/materiaalia/hyp-huomioiva-yhdessaolo>
- **LOVIT**
<http://papunet.net/tietoa/lovit-avain-onnistuneeseen-kohtaamiseen>
- **Papunet kuvapankki**
<http://papunet.net/materiaalia/kuvapankki>
- **Selkokeskus**
<https://selkokeskus.fi/selkokeskus/selkokieli-estaa-syrjaytymista/>
- **Vammaisen lapsen näkemysten selvittäminen**
<http://lskl.e-julkaisu.com/vammaisen-lapsen-nakemysten-selvittaminen/>
- **Kuuluva lapsi kohti vammaisen osallisuutta palveluissa**
[http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136423/URN ISBN 978-952-343-039-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y](http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136423/URN_ISBN_978-952-343-039-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

Lähteet ja lisätietoja jatkuu

- E. Stenvall (2018). Yhteiskunnallinen osallisuus ja toimijuus : Lasten osallistuminen, kansalaisuus ja poliittisuus arjen käytäntöinä
- S. Ahola & K. Pollari (2018). Lapsella on oikeus osallisuuteen - vammaisuudesta riippumatta. THL Päätösten tueksi 1/2018
- T. Piironen, S. Pykäläinen & R Varis (2017). Erityistä tukea tarvitsevan lapsen osallisuus arjessa – Lasten kokemuksia osallisuudesta.
- Videoluento Osallisuus. Opetushallitus 2018

https://www.edu.fi/yleissivistava_koulutus/varhaiskasvatus/vasu2017tukimateriaalit/osallisuus

- Kuuluva Lapsi – Kohti vammaisen lapsen osallisuutta arjessa. THL Päätösten tueksi 26/2018
- Kuvat: Tukiliitto ja www.papunet.net

